

ALFONS KEMMER, *Das Neue Testament. Einführung für Laien*. Neuausgabe, Freiburg im Breisgau, wydanie piąte, 1990, ss. 1-270 (Herder Taschenbuch 1728).

Recenzowana książka ukazała się po raz pierwszy w r. 1976. Wyrosła ona niejako z gleby wiekowego opactwa benedyktyńskiego w Einsiedeln (Szwajcaria). Jej autor, Alfons Kemmer OSB wykładał w tamtejszej uczelni teologicznej Nowy Testament: wprowadzenie i egzegezę. To widać w książce, w której przeważają wiadomości z zakresu introdukcji.

We wprowadzeniu (ss. 9-28) przedstawił Autor tematy z zakresu introdukcji ogólnej: egzegeza a wiara; kanon i natchnienie Pisma Świętego; bezbłądność Biblii; język i kształt Nowego Testamentu.

W części I: Pisma Nowego Testamentu i ich autorzy (ss. 29-196) znalazły się tematy z zakresu introdukcji szczegółowej z włączoną w nie egzegezą pewnych tekstów, które łatwo odnaleźć przy pomocy rejestru miejsc biblijnych (ss. 266-267). Typ egzegezy teologicznej oraz model teologii biblijnej, która skupia się na tematach, prezentuje część II: Tematy teologii Nowego Testamentu (ss. 197-256). Spośród wielu możliwych tematów wybrał Autor siedem: Ewangelie dzieciństwa; narodzenie Jezusa z Dziewicy; słowa Jezusa; cuda Jezusa; Jego śmierć na krzyżu; Jego zmartwychwstanie i Matka Jezusa.

W dodatku znalazły się: tabela chronologiczna (od Heroda I Wielkiego do cesarza Domicjana w pionie zawierającym daty spoza Biblii; od narodzenia Jezusa w roku 7/6 przed Chrystusem do zredagowania drugiego Listu św. Piotra około roku 120 po Chr. w pionie z datami biblijnymi; dwie mapy: Palestyny w czasach Nowego Testamentu i podróży Apostoła Pawła; wykaz literatury; indeksy: komentowanych tekstów Nowego Testamentu, autorów i rzeczowy. Mapy w technice czarno-białej już dzisiaj nie satysfakcjonują, zwłaszcza druga z wszystkimi czterema podróżami św. Pawła Apostoła jest zamazana i z trudem odczytywalna. W wykazie literatury, z której Autor korzystał i którą poleca w dalszym studium poruszonych w książce problemów, znalazły się tylko nazwiska autorów z obszaru języka niemieckiego.

Ogromną zaletą tej książki jest jej zrozumiały, prosty i klarowny język. Autor pisze zdania krótkie, w których zawsze wiadomo o czym jest mowa. Dlatego też znalazł wielki krąg czytelników. Stąd też znalazła się tego książki w ogólnie przystępnej serii książek o formacie kieszonkowym (Herder Taschenbuch).

Katowice

KS. STANISŁAW PISAREK

HEINZ SCHURMANN, *Studien zur neutestamentlichen Ethik*. Hg. von Th. Söding (Stuttgarter Biblische Aufsatzbände 7), Verlag Katholisches Bibelwerk, Stuttgart 1990, ss. 382.

Ks. prof. Heinz Schürmann (ur. 1913) należy do nestorów niemieckiej i światowej bibliistyki. Od 1953 r. aż do swojej emerytury w 1978 r. był profesorem egzegezy NT w Teologicznym Studium w Erfurcie. Przez cały ten okres aż do upadku NRD pozostawał tam z wyboru jako żywy symbol katolickiej teologii w tej części Niemiec. Jest wypróbowanym przyjacielem polskich biblistów. Prawie dwadzieścia lat (1969—1986) był członkiem Międzynarodowej Komisji Teologicznej w Rzymie. Z tego właśnie okresu głównie pochodzą zebrane studia dotyczące zagadnień nowotestamentalnej etyki.

Zbiór studium Sch. został przez redaktora Th. Södinga podzielony na cztery części. Część pierwsza obejmuje artykuły dotyczące *proprium* chrześcijańskiej etyki w oparciu o teksty NT. Zwracają zwłaszcza uwagę studia na temat „prawa Chrystusa” (Ga 6,2) u św. Pawła. W części drugiej zostały pomieszczone artykuły o mocy obowiązującej nowotestamentalnych wskazań moralnych (szczególnie dotyczące małżeństwa). Część trzecia jest zatytułowana „Wolność i prawo”. Na szczególną uwagę zasługuje 6 tez dotyczących nowotestamentalnego uzasadnienia porządku i prawa w Kościele — tezy opracowane dla komisji wspólnej katolicko-protestanckiej w Cartigny k. Genewy. W części czwartej jest mowa o odpowiedzialności chrześcijan za świat w świetle NT.